

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЛЕНДЕСЛ К., ЛЕНДЕСЛ В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Патріотичне виховання як умова формування національної свідомості молодших школярів	109
ЛІБАК Н. А. Вплив педагогічної практики на формування компетентностей майбутнього вчителя української мови та літератури	111
ЛУГОШ І.М., ЛІБА О.М. Розвиток логічного мислення молодших школярів на уроках математики: проблеми та перспективи	113
МАРГІТИЧ К. Є. Концепція двомовної школи для закарпатської місцевості з етнічно мішаним складом населення	114
МАРГІТИЧ Е.В., КУШНІР І.І. Загальні аспекти Всеукраїнського науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	116
МАРГІТИЧ Т. Formation of english communicative competence of senior school learners with the use of educational projects	118
МЕДВІДЬ Т. О. Виховне значення творів М. Лисенка для учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів	120
МИКУЛІНА А. К. Роль педагогічної етики у формуванні вихователя дошкільного закладу	122
МИКУЛІНА А. К., ТИЧКА М. В. Особливості навчання аплікації дітей старшого дошкільного віку	124
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Народний фольклор – важливий засіб екологічного виховання дошкільників	126
МИХАЙЛОВИЧ К. А. Концепція інклюзивної школи в Угорщині	128
МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. О. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Угорщині	129
МОЛНАР Т.І. аксіологічні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів	131
МОЛНАР Т.І., ЛЕДНЕЙ В.Е. Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання	134
МОЛНАР Т.І., СУХОДОЛЬСЬКА Ю.М. Сертифікація вчителів початкових класів як форма оцінювання фахових компетентностей	136
МОРОЗ Ф.В. Розвиток сили та формування силових навичок	138
МОЧАН Т. М. Підготовка вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках математики	140
ОСТОЛОШ Г.І., КОБАЛЬ В.І. Управління закладами освіти в територіальній громаді	142
ОСТРОВСЬКИЙ О. О., КОБАЛЬ В. І. Організаційно-педагогічні умови формування міжкультурної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури	143
ПИНЗЕНИК О. М. Реалізація компетентнісного підходу у процесі фахової підготовки педагога	145
PALLAY KATALIN. The roles of push-pull factors in student mobility	147
ПОПОВИЧ О.М., БАТИН Т.М. Предметно-розвивальне середовище як засіб розвитку комунікативних навичок у дошкільників	148
ПОПОВИЧ Я. В., ЛАЛАК Н. В. Моделювання уроку в сучасній початковій школі	150
ПОХАНІЧ ЯН. Уплив рівня освіти на євроскептичні настрої у словацькому суспільстві	152
ПРОДАН Н.В. Формування цифрових компетентностей керівників закладів освіти: обґрунтування проблеми	154
ПРОКОП М. В., ХОМА О. М. Формування лексичної компетентності на уроках української мови в адаптаційний період	156
РЕНДЗЕЙ В.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Дидактична гра в освітньому процесі початкової школи	157

Література

1. Педагогічна майстерність / за ред. І.А. Зязюна. К.: Вища школа, 2008. С. 44-47.
2. Поніманська Т.І. Підготовка педагогічних кадрів для системи дошкільної освіти / Т.І. Поніманська (Дошкільна педагогіка). К., 2004. 456 с.

УДК 373.3.011.3-053.5:37.016:745/749(043.2)

МИКУЛІНА А. К., ТИЧКА М. В.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АПЛІКАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Естетичному розвитку підростаючого покоління в Україні приділяється велика увага. Педагог навчає дітей бачити красу навколишнього життя, передавати свої враження в малюнках, аплікації та ліпленні.

Заняття аплікацією при спрямованому керівництві й при використанні, відповідно до віку дітей методів і прийомів навчання, дають великий навчальний і розвиваючий ефект.

У роботах Запорожця А.В., Давидова В.В., Подд'якова М.М. встановлено, що дошкільнята здатні в процесі предметної чуттєвої діяльності, у тому числі і аплікації, виділяти суттєві властивості предметів і явищ, встановлювати зв'язки між окремими предметами і явищами та відображати їх в образній формі.

Аплікація (від латинського слова applicatio — прикладання) — один з видів образотворчої техніки, заснованої на вирізанні, накладанні різних форм і закріпленні їх на іншому матеріалі, прийнятому за фон [1].

Аплікація — найбільш простий і доступний спосіб створення художніх робіт, при якому зберігається реалістична основа самого зображення [2]. Це дає можливість займатися цим видом мистецтва з дітьми дошкільного віку, також широко використовувати аплікацію не тільки в оформлювальних цілях (при виготовленні наочного приладдя, посібників до різних ігор, іграшок, прапорців, сувенірів, святкових прикрас, костюмів, оформлення стінгазет, стендів, виставок, приміщень ЗДО), але й у створенні картин, орнаментів і т. д.

Аплікація сприяє всебічному розвитку дитини дошкільного віку: розвитку її кругозору, сприймання, пам'яті, мислення. Діти засвоюють кольори, навчаються розрізняти геометричні фігури, розташування елементів візерунка на аркуші паперу — все це сприяє сенсорному вихованню дошкільника. Кожна дитина передає в своїй роботі свої знання і уявлення, які отримала дитина в результаті всієї виховної роботи вихователя [1].

Навчання аплікації здійснюється в основному на заняттях. У старшій групі проводяться 18-20 занять на рік, тривалість яких 25-30 хвилин. Вихователь планує заняття відповідно до сучасних програм. Успішне здійснення програмних вимог залежить від підготовки дітей до заняття, наявності необхідного матеріалу та обладнання.

Основне завдання навчання аплікації дітей шостого року життя — оволодіння різноманітними прийомами вирізування. На заняттях дошкільнята

зображують предмети, що мають різні обриси, симетричні і несиметричні форми в статичному положенні або з передачею нескладного руху [1].

У старшій групі необхідно закріплювати вміння створювати зображення (розрізати папір на короткі й довгі смужки; вирізати круги з квадратів, овали з прямокутників, перетворювати одні геометричні фігури на інші: квадрат – на два-чотири трикутники, прямокутник – на смужки, квадрати або маленькі прямокутники), створювати із цих фігур зображення різних предметів або декоративні композиції. Дітей вчать вирізувати однакові фігури або їхні деталі з паперу, складеного гармошкою, а симетричні зображення – з паперу, складеного навпіл (склянка, ваза, квітка та ін.). Дошкільнят спонукають створювати предметні й сюжетні композиції, доповнювати їх деталями, що збагачують зображення. [2].

У старшій групі триває навчання дітей аплікації; завдяки опануванню роботи з ножицями вони навчаються новим технічним прийомам вирізування з паперу складеного вдвоє, гармошкою, в декілька раз. Діти здобувають можливість вирізати різні за формою й будовою предмети. У цій групі відпадає необхідність давати їм для аплікації вирізані вихователем форми.

На початку навчання потрібно пропонувати дітям створювати в аплікації зображення тих предметів, які вони бачать щодня. Дітям легше передати форму й будову машин, вагонів саме в аплікації, тому що в цьому виді діяльності різання по прямій опановано дітьми краще, ніж вирізання круглих форм [3].

Найбільш складно для дітей цього віку вирізування симетричних форм з паперу, складеної вдвоє. Як уже зазначалося, освоєння цього прийому вимагає розвиненого сприйняття та аналітичного мислення, зокрема, уміння розчленувати предмет на дві половини і різати. Оволодіння цим прийомом створює певні труднощі: дитина повинна не тільки мати виразне уявлення про предмет у цілому, але й вміти подумки розділити його симетрично й, уявивши половину предмета, вирізати. Треба на першому ж занятті приділити особливу увагу поясненню й показу прийому вирізування симетричних предметів. Пояснення має бути чітко продуманим і небагатослівним [3].

Процес вирізування вимагає ретельного зорового контролю за діями рук; необхідно нагадувати дітям про те, що потрібно уважно стежити очима за рухами лез ножиць. Якщо у когось потрібна форма не виходить, педагог повинен проаналізувати разом із дитиною, що вона зробила неправильно, і запропонувати вирізати предмет знову

У старшій групі рекомендують частіше використовувати кілька зразків, щоб показати можливість різних варіантів композиції. Це виховує у дошкільнят творчу ініціативу у виконанні завдання.

Отже, аплікація – це один з найважливіших та цікавіших видів образотворчої діяльності в дошкільньому закладі. Тому постійно потрібно проводити різноманітні заняття з аплікації, залучати дітей до самостійної художньої діяльності, до оформлення приміщень до свят, робити виставки дитячих робіт, різні стінгазети та багато іншого, що пов'язано з аплікацією.

Література

1. Богатеева З.А. Заняття апликацией в детском саду: Книга для воспитателя детского сада. М.: Просвещение, 1988. 224 с.
2. Комарова Т.С. Образотворча діяльність у дитячому садку: Програма та методичні рекомендації. Для занять із дітьми 2-6 років. / Т.С. Комарова. Х.: Видавництво «Ранок», 2007. 178 с.
3. Сухорукова Г.В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В. Сухорукової. К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.

УДК 39:[373.2.015.31:502/504:37.011.3-053.4](043.2)

МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П.
Мукачівський державний університет

НАРОДНИЙ ФОЛЬКЛОР – ВАЖЛИВИЙ ЗАСІБ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

На сучасному етапі дошкільна освіта - цілісний процес, спрямований на забезпечення різнобічного розвитку дитини відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей; формування у дошкільників моральних норм та набуття життєвого соціального досвіду.

Згідно державних документів дошкільна освіта є вихідною ланкою, яка здійснюється задля того, щоб забезпечити фізичне та психічне здоров'я дітей, їх повноцінний розвиток, набуття життєвого досвіду. Одним із завдань ЗДО є екологічне виховання дітей, яке здійснюється при ознайомленні їх з природою, що є необхідною умовою розумового розвитку та формування у дітей природничо-екологічної компетентності.

Н.Горопаха, П.Глухова, Н.Кот, Н.Лисенко, С.Ніколаєва, З.Плохій, Н.Рижова, Н.Яришева зазначають, що основи екологічного виховання закладаються в дошкільному дитинстві, метою якого є формування засад екологічної культури. Складовими елементами екологічної культури виступають екологічні знання, пізнавальні, морально-естетичні почуття й переживання, обумовленні взаємодією з природою (З.Плохій).

Н.Лисенко обґрунтувала і апробувала модель процесу екологічного виховання, в основу якого покладені систематизовані знання про закономірні явища природи. Проте не слід забувати, що ознайомлення дітей з природою та екологічне виховання неможливе без виховання любові до Батьківщини. Одним з головних засобів, які поєднують у собі ці важливі поняття є український народний фольклор.

Фольклористи (В.Анікін, А.Афанасьєв, М.Булатів, М.Забілін, О.Капіца, Ю.Круше, І.Сохаров, І.Снегирьов та ін.) визначили важливе значення словесної творчості народу в житті людини. Дослідники визначають великий інтерес дітей до творів усної народної творчості [2].

Фольклор – цілісна і відкрита жанрова система. Пізнати його особливий світ можна, досягнувши єдності, взаємозв'язок образів, мотивів, сюжетів, тобто всіх частин цієї цілісної системи, яка дає можливість зрозуміти навколишній світ, орієнтуватись у ньому, про що свідчать збережені традиції родинної і

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>